

Cardiologie

FFR-meting / dotterbehandeling

Onderzoek en behandeling vernauwde vaten

Inleiding

U heeft met uw behandelend arts afgesproken dat u binnenkort naar het ziekenhuis komt voor een FFR-meting en/of dotterbehandeling. U heeft al informatie over de ingreep gehad. Hier kunt u alles rustig nalezen.

U vindt hier algemene informatie over uw opname op de afdeling, de behandeling en leefregels voor thuis. Voor u persoonlijk kan de situatie anders zijn dan hier is beschreven.

Wat is een FFR-meting?

Met een FFR-meting onderzoekt de cardioloog de ernst van de vernauwing in uw kransslagaders (bloedvaten).

Hierbij wordt de bloeddruk in de kransslagader vóór en achter de vaatvernauwing gemeten en de waardes worden met elkaar vergeleken.

Aan de hand van deze meting bepaalt de cardioloog welke behandeling van de vaatvernauwing voor u het meest geschikt is. Mogelijke behandelingen zijn: dotteren (meestal met stent), opereren of een behandeling met medicijnen.

Wat is dotteren?

Met dotteren brengt de arts via een slagader in de lies of pols een dunne draad (katheter) naar de vernauwing in uw bloedvaten.

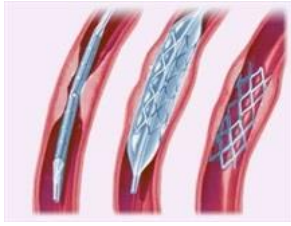
Door het opblazen van een ballon wordt het bloedvat opgerekt, waarna het bloed weer normaal kan stromen. Indien mogelijk wordt hierbij ook een stent geplaatst. Dit gebeurt bij meer dan 95% van de patiënten.

Stentbehandeling - er wordt op de plaats van de vernauwing een stent (een soort balpenveertje) geplaatst ter ondersteuning van de vaatwand. Hierdoor kan de vaatwand niet meer terugveren.

Uw cardioloog overlegt met u welke behandeling voor u het meest geschikt is.

Figuur 1. Stent

Figuur 2. Dotter met plaatsing van een stent

Intakegesprek

Om u goed te informeren over de FFR-meting en/of dotterbehandeling krijgt u een telefonische intake met de intakeverpleegkundige. Tijdens dit gesprek wordt de dag van het onderzoek/ de behandeling besproken en krijgt u informatie over de FFR-meting en/of dotterbehandeling. Daarnaast nemen we uw actuele medicatielijst met u door.

Nodig voor het intakegesprek

- Uw actuele medicijnenoverzicht/medicatiepaspoort.
- Telefoonnummers van 2 contactpersonen.

Voorlichtingsfilm FFR-meting/dotterbehandeling

Op het YouTube kanaal van VieCuri staat een voorlichtingsfilm over de FFR-meting en de dotterbehandeling waarin u ziet hoe de opnamedag verloopt. Voer in de zoekfunctie op YouTube in: *VieCuri FFR meting of dotterbehandeling* en klik vervolgens op de film om de video te starten. De film staat ook in de VieCuri Behandelapp.

Vorbereidingen thuis

De intakeverpleegkundige belt u om een datum af te spreken voor de FFR-meting en/of dotterbehandeling.

Zij geeft aan met welke medicijnen u eventueel moet stoppen. Het is mogelijk dat de cardioloog uw medicatie al heeft aangepast voor het onderzoek.

Tijdens het bezoek aan uw cardioloog/intakeverpleegkundige is besproken welke medicijnen u mag innemen.

Bloedverdunnende medicijnen

- Als u onder begeleiding staat van de trombosedienst, informeer deze dan over de ingreep. De trombosedienst stemt dan het beleid met u af.
- Gebruikt u Dabigatran (Pradaxa), Rivaroxaban (Xarelto), Apixaban (Eliquis) of Edoxaban (Lixiana), dan moet u daar 48 of 72 uur van tevoren mee stoppen. Dit hoort u tijdens het intake gesprek.
- Andere bloedverdunnende medicijnen zoals Acetylsalicylzuur (ascal, Carbasalaatcalcium), Clopidogrel (Plavix, Grepid), Ticagrelor (Brilique), prasugrel (efient) hoeft u niet te stoppen.

Diuretica

Plastabletten zoals Furosemide (Lasix), Bumetanide (Burinex), Hydrochloortiazide of een combinatiepreparaat met hydrochloortiazide, Chloortalidon, Amiloride, Spironolacton, Eplerenon (Inspra) neemt u 's morgens **niet** in. Na het onderzoek kunt u deze medicijnen wel innemen.

- U kunt gewoon uw eigen medicijnen innemen.**
- U kunt de rest van uw medicijnen gewoon innemen**
- U mag een ontbijt nemen**
Echter 12 uur voor de FFR-meting/dotterbehandeling mag u geen cafeïnehoudende dranken/producten nuttigen zoals: thee, koffie, cola, chocomel of chocolade. U mag ook geen cafeïnevrije koffie of thee nuttigen.

Dag van de ingreep

Meenemen naar het ziekenhuis

- de medicijnen die u thuis gebruikt voor 3 dagen in de originele verpakking of blister
- nachtkleding
- toiletpullen
- ziekenhuispas en geldig identiteitsbewijs
- eventueel warme sokken. Op de katheterisatiekamer is het meestal koud.
- eventueel iets te lezen of een tablet
- makkelijk zittende kleding (joggingbroek)

Waardevolle bezittingen

Wij adviseren u grote geldbedragen, sieraden (zoals uw trouwring) en andere kostbaarheden thuis te laten. Het risico van zoekraken en diefstal is helaas aanwezig. Het ziekenhuis is hiervoor meestal niet aansprakelijk.

Opname op afdeling Cardiologie

Voor de FFR-meting/dotterbehandeling wordt u opgenomen op de afdeling Cardiologie of de Short Stay Cardiologie (SSC). In principe is het een dagopname,

Aankomst in het ziekenhuis

U meldt zich op de dag van opname bij de informatiebalie in de centrale hal. Als u onder begeleiding staat van de trombosedienst dan laat u eerst bloedprikken bij het Centrum voor Diagnostiek (routenummer 11). De aanvraag voor het bloedprikken heeft u gekregen met de bevestigingsbrief. Daarna kunt u naar de afdeling gaan.

Vorbereiding op de afdeling

Op de afdeling Cardiologie of Short Stay Cardiologie wordt u voorbereid voor het onderzoek.

Voorafgaand aan de FFR- meting/dotterbehandeling vinden er enkele controles plaats, zoals het opnemen van de bloeddruk, pols en temperatuur. Indien nodig worden uw liezen en/of de binnenkant van uw polsen geschoren. U krijgt een OK-jasje aan. Ook wordt een infuusnaaldje ingebracht.

Als u dat wilt krijgt u een kalmerend middel, zodat u het onderzoek zo comfortabel mogelijk kunt ondergaan. Uw bril mag u gewoon ophouden. Uw gehoorapparaat kunt u inhouden.

U kunt het beste voor het onderzoek nog even naar het toilet gaan.

De behandeling

De FFR-meting

De behandeling vindt plaats op de hartkatheterisatiekamer. U komt op een smalle onderzoekstafel te liggen. De cardioloog brengt via de lies of pols een katheter in. Daar merkt u weinig tot niets van.

Via de katheter spuit de cardioloog een beetje contrastvloeistof in de kransslagader. Als u wat pijn op de borst voelt, moet u dit direct melden. De cardioloog brengt daarna een dunne draad door de katheter naar het hart. Deze draad wordt geschoven in de kransslagader. Aan de tip van de draad zit een gevoelig instrument (druksensor) dat de bloeddruk meet. Via de katheter of het infuus krijgt u medicijnen (Adenosine) toegediend die uw bloedvaten verwijden. Zo kan de ernst van de vernauwing nauwkeurig worden ingeschat. Afhankelijk van de uitslag bepaalt uw cardioloog welke behandeling zal worden verricht. Heeft u meerdere vernauwingen, dan zullen de metingen herhaald worden op de desbetreffende plaatsen.

Een FFR-meting duurt ongeveer een half uur. Het is mogelijk dat de cardioloog in overleg met u besluit direct te dotteren. Als er geen dotterbehandeling plaats hoeft te vinden, wordt u na het onderzoek teruggebracht naar de verpleegafdeling.

De dotter / stent

De cardioloog brengt via de lies of pols een katheter in. Via de katheter plaatst de cardioloog een ballonnetje op de plek waar de kransslagader vernauwd is. Daar wordt het ballonnetje opgeblazen. Dit wordt een aantal keren herhaald totdat het bloedvat wijd genoeg is.

In meer dan 95% plaatst de cardioloog nog een stent die de vaatwand ondersteunt. Dit verkleint de kans dat er een nieuwe vernauwing ontstaat. Niet alle afwijkingen zijn geschikt voor het plaatsen van een stent, bijvoorbeeld omdat het bloedvat te klein is. Vóór het einde van de ingreep controleert de cardioloog of alle vernauwingen zijn opgeheven. Doordat het bloedvat nu wijder is, kan het bloed weer beter stromen en krijgt het hart weer voldoende zuurstof.

De arts verwijdert de ballonkatheter. Na de dotterbehandeling wordt u naar de verpleegafdeling teruggebracht.

Na de FFR-meting of dotterbehandeling

De nabehandeling is hetzelfde als na een hartkatheterisatie.

Is de behandeling via de pols gedaan, dan krijgt u een drukbandje om uw pols. Dit bandje blijft 6 uur zitten. Uw arm komt in een mitella die u 24 uur moet dragen.

Is de behandeling via de slagader in de lies gebeurd, dan kan de insteekopening op 2 manieren gesloten worden: met een drukverband en/of een plugje (Angio-seal).

Via de lies wordt een plugje in de slagader gebracht. U heeft na het plaatsen van het plugje enkele uren bedrust. Het plugje lost binnen 90 dagen op; de insteekopening is dan genezen. Het is belangrijk dat deze plek gedurende 90 dagen niet aangeprikt wordt.

Indien er geen plug geplaatst kan worden, drukt de verpleegkundige het aanprikgaatje in de liesslagader dicht. Gedurende 6 uur krijgt u een strak drukverband in de lies. De eerste 3 uur moet u plat in bed liggen, met uw hoofd op een kussen. Na 3 uur mag het hoofdeinde iets omhoog. U moet het been waar het drukverband zit, zo stil mogelijk houden (niet buigen) en uw hoofd niet optillen. U blijft in bed totdat het drukverband verwijderd wordt. Hierna mag u rustig proberen te gaan zitten. Gaat dit goed, dan kunt u onder begeleiding van de verpleegkundige uit bed komen. Als de controles goed zijn, mag u naar huis.

Risico's / complicaties

Meestal verloopt een FFR-meting of dotterbehandeling zonder problemen. Soms kunnen er complicaties optreden.

Mogelijke complicaties zijn:

- lekken van bloed ter hoogte van de insteekopening in de lies/pols
- een bloedingstorting bij het prikgaatje
- beschadiging van het bloedvat waarin aangeprikt wordt
- overgevoelheidsreactie door contrastvloeistof
- afwijkingen van het hartritme
- kramp van de kransslagader

Zeer zelden treden ernstige complicaties op:

- vorming van bloedstolsels die een hartinfarct of een beroerte kunnen veroorzaken
- beschadiging van de kransslagaderwand, waardoor een kransslagader dicht gaat.
- door de hoeveelheid contrast kan overbelasting van de bloedsomloop en kortademigheid ontstaan

De complicaties treden meestal op als de aandoening van de patiënt zelf al ernstig is. De artsen en verpleegkundigen die het onderzoek verrichten, weten dat deze complicaties zich kunnen voordoen en hoe ze die moeten proberen te voorkomen of behandelen.

Zeer zelden (<0,1%) zal wegens een complicatie dringend een hartoperatie nodig zijn. Deze wordt verricht in een naburig hartcentrum bijvoorbeeld: Maastricht Universitair Medisch Centrum (MUMC), Catharina Ziekenhuis Eindhoven (CZE) of Radboudumc Nijmegen.

Ontslag

Afhankelijk van het tijdstip waarop de FFR-meting of dotterbehandeling plaatsvindt, kunt u aan het einde van de middag of in de loop van de avond naar huis.

Voordat u naar huis gaat krijgt u:

- eventueel een recept voor medicijnen
- brief voor uw huisarts

Vervoer

Wij adviseren u van tevoren het vervoer naar huis te regelen, omdat u in geen geval zelf naar huis mag rijden. Reizen met openbaar vervoer raden wij eveneens af.

Rolstoel

Als u via de lies bent geholpen, kan degene die u komt halen het beste een rolstoel meebrengen naar de afdeling. Rolstoelen staan bij de ingang van het ziekenhuis. Voor het gebruik is een muntstuk van twee euro nodig. Zet de rolstoel na gebruik weer terug. U krijgt het muntstuk terug.

Niet alleen zijn

De eerste nacht na de FFR-meting of dotterbehandeling adviseren wij u niet alleen thuis te zijn. Woont u alleen, vraag dan iemand van uw familie/mantelzorgers om de nacht bij u te blijven.

Controleafspraak

U krijgt een afspraak voor controle op de polikliniek bij uw eigen cardioloog. Deze afspraak is 4 tot 6 weken na de ingreep.

Leefregels thuis

Na een hartkatheterisatie / FFR-meting / dotterbehandeling via de lies

- De eerste 5 dagen na onderzoek/behandeling **niet** zwaar tillen en/of in de tuin werken, **niet** sporten, **niet** fietsen en **niet** zelf autorijden.
- De eerste 5 dagen na onderzoek/behandeling niet in bad gaan. Douchen mag wel. Houd de wond droog (gebruik geen zalf of poeder).
- **Als er sprake is van een hartinfarct mag u vanaf het moment van het hartinfarct 4 weken niet autorijden.**

Neem contact op met de Eerste Hart Hulp (EHH) bij:

- koorts
- zwelling in de lies (nieuwe zwelling, of toename van een bij ziekenhuisontslag aanwezige zwelling)
- pijn in lies/been
 - die niet afneemt binnen 48 uur na ontslag uit het ziekenhuis
 - die het lopen onmogelijk maakt
 - die plots vanuit het niets optreedt (kan soms gepaard gaan met een knappend gevoel in de lies)
- tintelingen en/of gevoelloosheid en/of krachtsverlies in lies/been
- toenemende rode verkleuring in de lies, die warm aanvoelt
- koudheid in been
- rode jeukende vlekken op de huid (waar dan ook op het lichaam)
- kortademigheid

Als er een bloeduitstorting ontstaat rondom de aanprikplaats dan kan deze naar beneden (het been) uitzakken en verkleuren. De bloeduitstorting is na ongeveer 6 weken verdwenen.

Heeft u na 5 dagen geen klachten meer, dan mag u uw normale activiteiten hervatten.

Na een hartkatheterisatie / FFR-meting / dotterbehandeling via de pols

- De eerste 24 uur na onderzoek/behandeling de arm in een mitella (draagdoek) dragen.
- De eerste 5 dagen na onderzoek/behandeling niet in bad gaan. Douchen mag altijd. Houd de wond droog (gebruik geen zalf of poeder).
- De eerste 5 dagen na onderzoek/behandeling mag u met de arm waarin geprikt is:
 - **niet** zwaar tillen en/ of in de tuin werken
 - **niet** sporten, niet fietsen en niet zelf autorijden
 - geen draaibewegingen met uw arm maken
- **Als er sprake is van een hartinfarct mag u vanaf het moment van het hartinfarct 4 weken niet autorijden.**

Neem contact op met de Eerste Hart Hulp (EHH) bij:

- koorts
- zwelling in de pols (een nieuwe zwelling, of toename van een bij ziekenhuisontslag aanwezige zwelling)
- nabloeding in de pols
- pijn in pols/arm
 - die niet afneemt binnen 48 uur na ziekenhuisontslag
 - die het bewegen van pols/arm niet mogelijk maakt
 - die plots vanuit het niets optreedt (kan soms gepaard gaan met een knappend gevoel in de pols)
- tintelingen, gevoelloosheid en/of krachtsverlies in pols/arm
- toenemende rode verkleuring in de pols, die warm aanvoelt
- koudheid in arm
- rode jeukende vlekken op de huid (waar dan ook op het lichaam)
- kortademigheid

Heeft u na 5 dagen geen klachten meer, dan mag u uw normale activiteiten hervatten, tenzij de cardioloog iets anders met u heeft afgesproken.

Meer informatie

Meer informatie vindt u op de website van de Nederlandse Hartstichting.

www.hartstichting.nl

Vragen

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen, dan kunt u deze stellen aan de intakeverpleegkundige. Noteer al uw vragen, zodat u niets vergeet. Zijn er toch nog vragen of onduidelijkheden over de FFR-meting of dotterbehandeling, dan kunt u op werkdagen tussen 13.30 en 16.30 contact opnemen met

Intake en planningscoördinator

☎ (077) 320 50 48

Voor overige vragen kunt u contact opnemen met

Neem contact op met de Eerste Hart Hulp (EHH)

Overdag ☎ (077) 320 56 04

Avond/nacht/weekend ☎ (077) 320 57 74

Polikliniek Cardiologie		
Locatie Venlo	routennummer 61	☎ (077) 320 56 04
Locatie Venray	routennummer 18	☎ (0478) 52 24 38

VieCuri Medisch Centrum

Locatie Venlo

Tegelseweg 210
5912 BL Venlo
☎ (077) 320 55 55

Locatie Venray

Merseloseweg 130
5801 CE Venray
☎ (0478) 52 22 22

Meer informatie www.viecuri.nl

Bekijk uw medische gegevens op www.mijnviecuri.nl